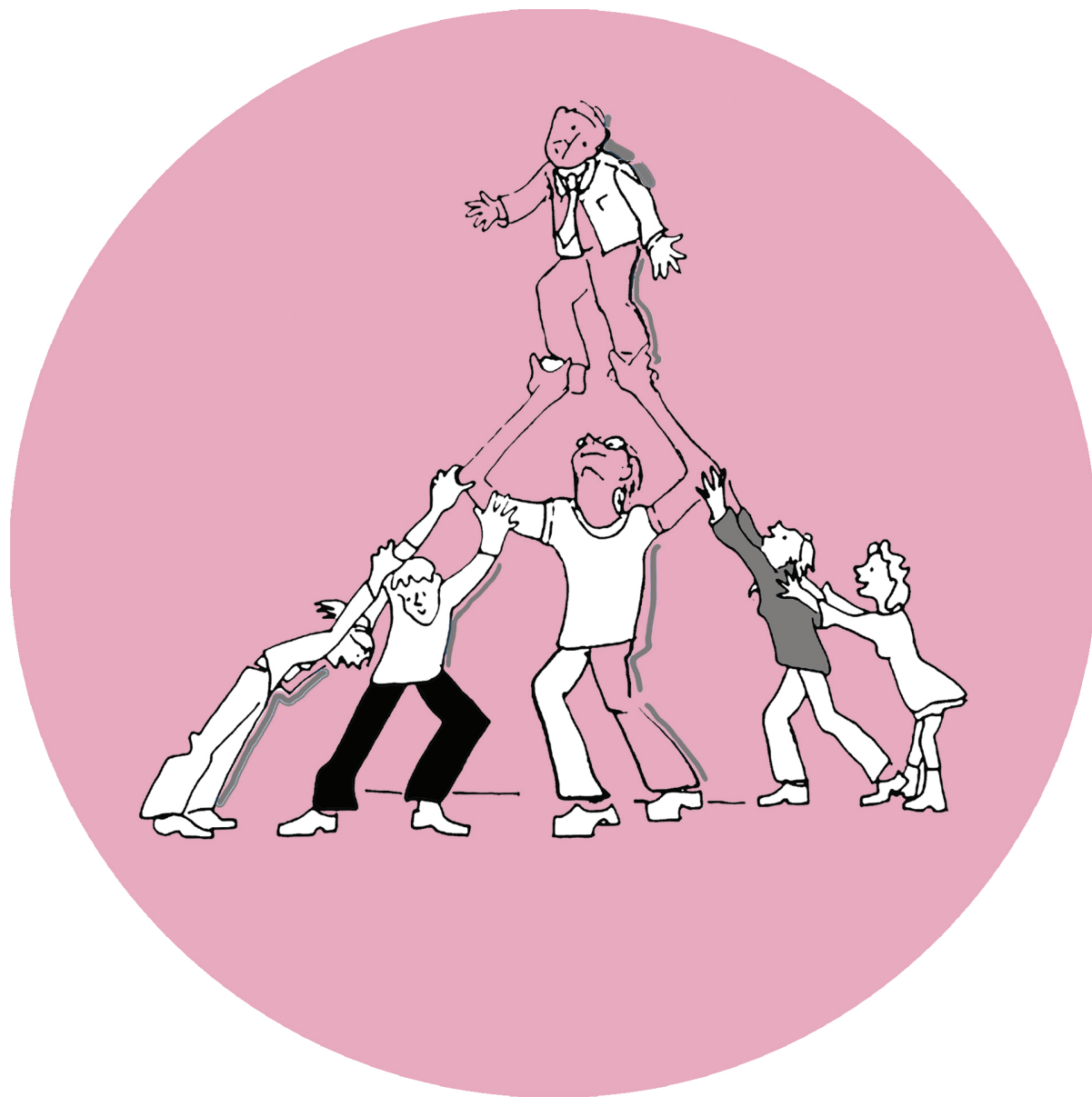

Het zijn de kleine dingen die het doen

Met kleine aanpassingen het welzijn van bewoners verbeteren

Uitgave: Hogeschool Windesheim, 2023

Illustraties: Marjolein Uitham

Samenwerkingspartners:

Alzheimer Nederland afdeling Flevoland

Alice Sanders, ervaringsdeskundige mantelzorger

V&VN afdeling Gerontologie & Geriatrie

Zorgorganisaties: Accoladezorg, Laurens, Treant Zorggroep, De Zorgcirkel

Ontwikkelaars methode Demenzien

Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen (UKON)

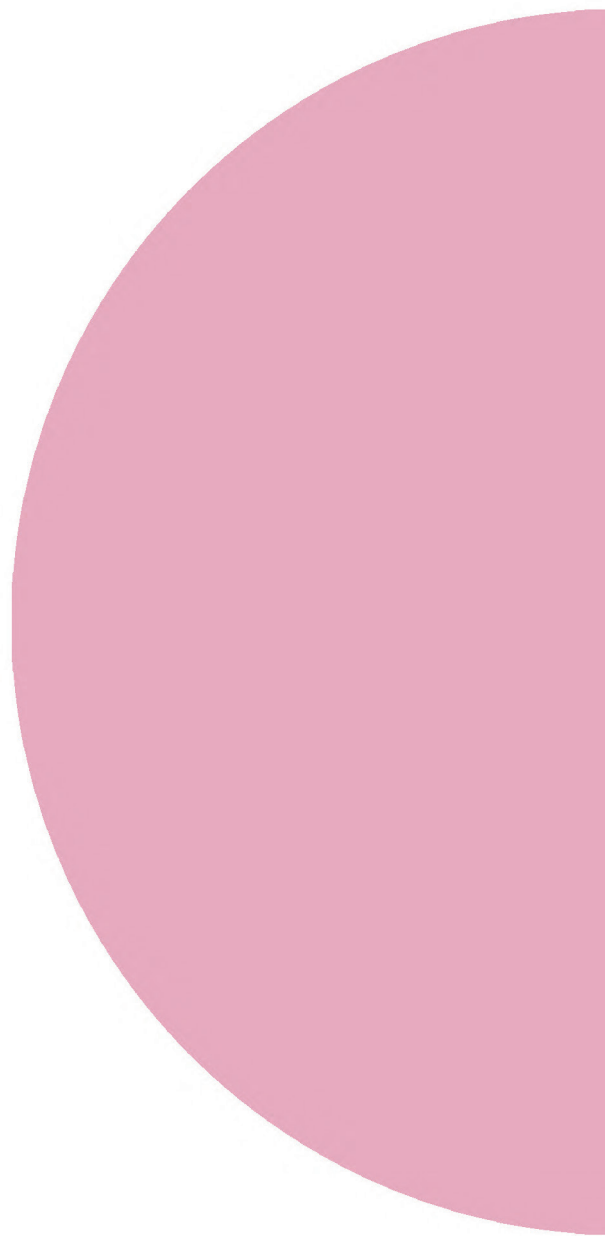
Psychologie Nascholing en Opleiding (PAO)

Windesheim: Lectoraten Goed Leven met Dementie en Klantperspectief in Ondersteuning en Zorg

Het project “De mens zien met Demenzien” is mogelijk

gemaakt door financiering vanuit het programma Langdurige Zorg

en Ondersteuning van ZonMw.

De mens zien met dementie

Door dementie kunnen bewoners steeds moeilijker vertellen wat ze willen of belangrijk vinden. De bewoner heeft hiervoor familie en zorgverleners nodig. Om hierin te helpen, is de methode Demenzien ontwikkeld. Demenzien staat voor: De Mens Zien. Om de mens achter de dementie te zien. In elke fase van de dementie.

Met elkaar in gesprek

Een bewoner, familielid en zorgverlener kijken ieder op hun eigen manier naar de beste zorg voor de bewoner. Soms zijn er verschillende ideeën over wat belangrijk is voor een bewoner. Het is goed om hierover met elkaar in gesprek te gaan. Zo zoek je samen naar wat past en hoe een bewoner en familie samen betekenisvolle momenten kunnen beleven. Demenzien is een methode die daarbij kan helpen.

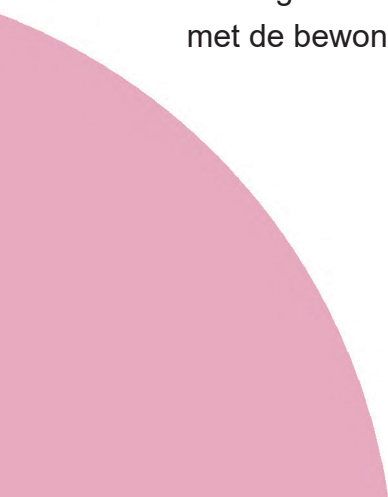
Kleinere veranderingen maken groot verschil

Vanaf eind 2020 is de methode Demenzien uitgetest in verpleeghuizen. In deze folder delen we wat we hebben geleerd tijdens het project. Bijvoorbeeld dat kleine veranderingen een betekenisvol verschil geven voor een bewoner en familie. We willen je hiermee inspireren om te zoeken naar kleine aanpassingen die het verschil kunnen maken voor de bewoner met dementie.

“ *Soms zijn er
verschillende ideeën
over wat belangrijk is
voor een bewoner.*

Het ideaalplaatje

Zorgverleners en familie hebben hetzelfde doel: de beste zorg voor de bewoner met een fijne daginvulling. De belangrijkste punten hierin zijn:

- De bewoner wordt gezien als mens
 - De bewoner voelt zich gezien en begrepen
 - Er is aandacht voor de bewoner en zijn/ haar wensen
 - De bewoner voelt zich thuis Familie en zorgverleners hebben fijn contact met de bewoner
-

De dagelijkse praktijk

Om het ideaalplaatje voor elkaar te krijgen, is een goede samenwerking tussen zorgverleners en familie belangrijk. Dit klinkt simpel, maar in de praktijk is dat niet altijd zo.

Dit is waar zorgverleners en familie mee te maken hebben in de dagelijkse praktijk:

- Grote tijdsdruk: alleen nog tijd voor dagelijkse zorg, geen extra dingen.
- Personeelstekort: collega's die ziek zijn en het is moeilijk om nieuw personeel te vinden.
- Rapporteren: zorgverleners moeten veel registreren en rapporteren wat zij doen.
- Familiecontact: familie ziet dat zorgverleners het druk hebben en voelen een drempel om iets te vragen of vertellen over hun familielid.
- Oplossingsgericht: zorgverleners zijn geneigd snel een oplossing te bieden en zijn niet gewend om samen met familie en bewoner een oplossing te zoeken.
- Versnipperde informatie: iedere zorgverlener heeft een stukje informatie over een bewoner, maar niemand heeft het totaalplaatje.
- Weinig ruimte om te leren: er is weinig leerruimte door drukke roosters, uitval van personeel en veel verloop.
- Veranderingen: er zijn vaak veranderingen in de zorg die van bovenaf worden opgelegd en veranderingen gaan snel achter elkaar. Daar worden medewerkers moe van.

Maak het verschil met iets kleins

Als je kijkt naar jouw dag vandaag: van welk moment heb je echt genoten? Voor veel mensen zit het “genietmomentje” in kleine dingen: een lekker kopje koffie, mooie kleding, iemand die naar je luistert, een compliment, lekker eten, een speciaal muzieknnummer horen, een knuffel. Of je nu zorgverlener of familie bent: jij kan het verschil maken voor de bewoner! En dat verschil zit vaak in hele kleine dingen.

2 minuten vragen stellen maakt al een groot verschil

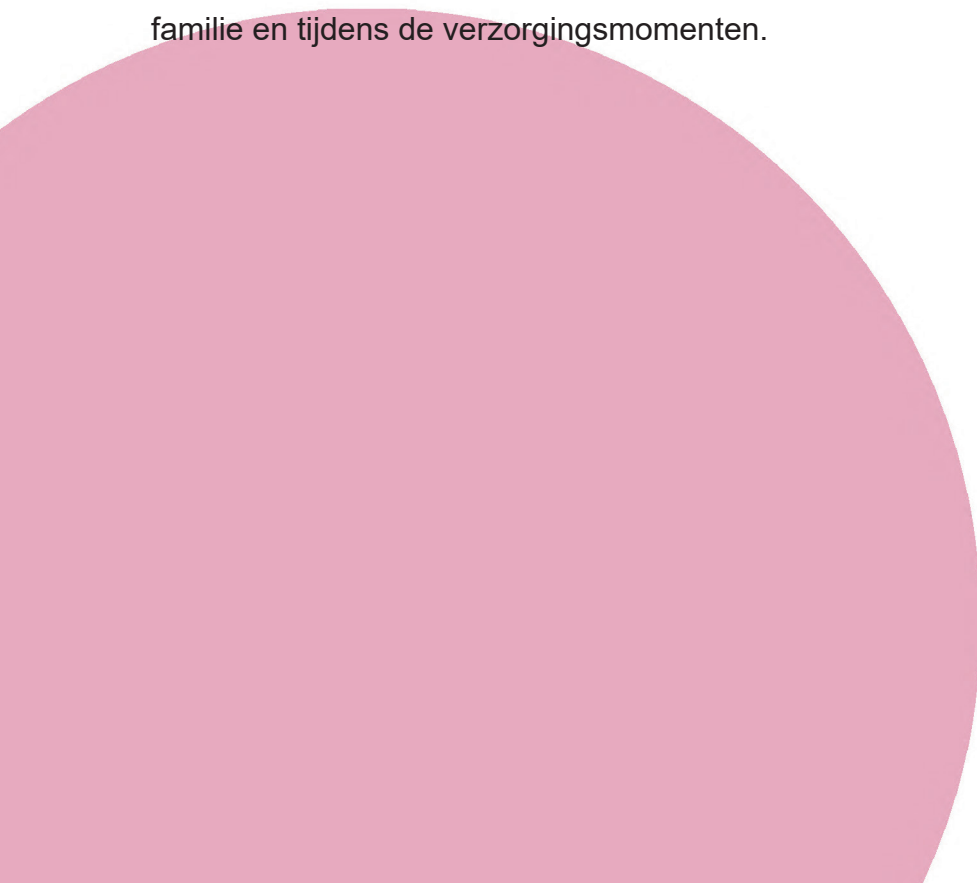
Om het verschil te kunnen maken voor iemand, moet je weten waar diegene van geniet. De ene persoon kan genieten van gezellige muziek, maar een ander raakt daar juist van overprikkeld. Hoe kom je erachter?

Stel vragen aan de bewoner als dat kan en/of aan personen die de bewoner goed kennen: dit kunnen zorgverleners of familieleden zijn. Dit hoeft niet lang te duren: in 2 minuten kom je al veel te weten! Vaak weet je al wel een beetje waar een bewoner van geniet, maar er is nog zoveel meer te ontdekken! Door meer te weten, kun je ook op lastigere momenten aansluiten bij waar een bewoner van geniet.

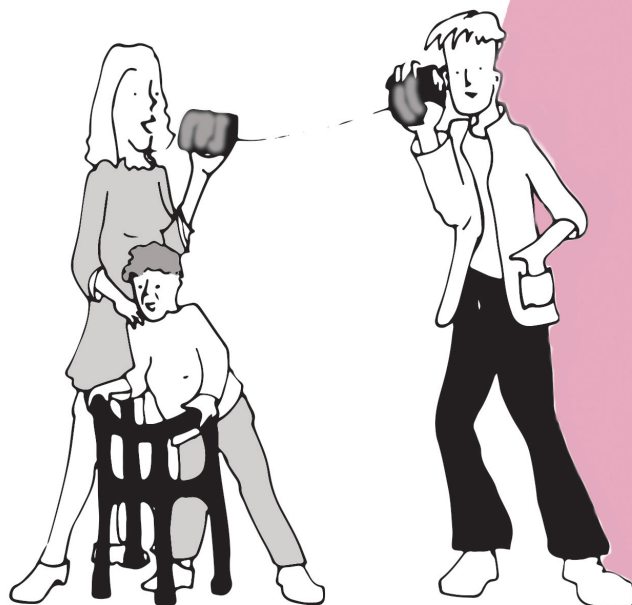
Open vragen stellen

Korte gesprekjes kunnen belangrijke en verrassende nieuwe informatie geven. Dit doe je door open vragen te stellen. Dat zijn vragen die beginnen met woorden zoals wat, wie, wanneer en hoe. Stel eens een vraag aan een bewoner of familielid en laat je verrassen door het antwoord. Neem niet te snel genoegen met wat je hoort, stel steeds een nieuwe vraag. Dit kun je gewoon doen tijdens je ontmoetingen met familie en tijdens de verzorgingsmomenten.

Een passende oplossing vinden

Zorgverleners willen graag zo snel mogelijk een oplossing kunnen bieden. Maar om een passende oplossing te vinden, is het soms nodig om eerst goed te achterhalen wat er nu precies aan de hand is. En wat dus om een oplossing vraagt. Stel je oplossing even uit en ga eerst in gesprek met familie en bewoner.

“ Als jij in het
verpleeghuis woont:
Wat moeten we over
jou weten?

Stel...

Je hoopt dat het nooit gebeurt, maar ieder van ons kan zelf ook ooit met dementie in het verpleeghuis wonen. Wat vind je dat anderen dan over jou moeten weten?

Bijvoorbeeld:

Waar kan je enorm van genieten?

Waar kan jij je heel erg aan ergeren?

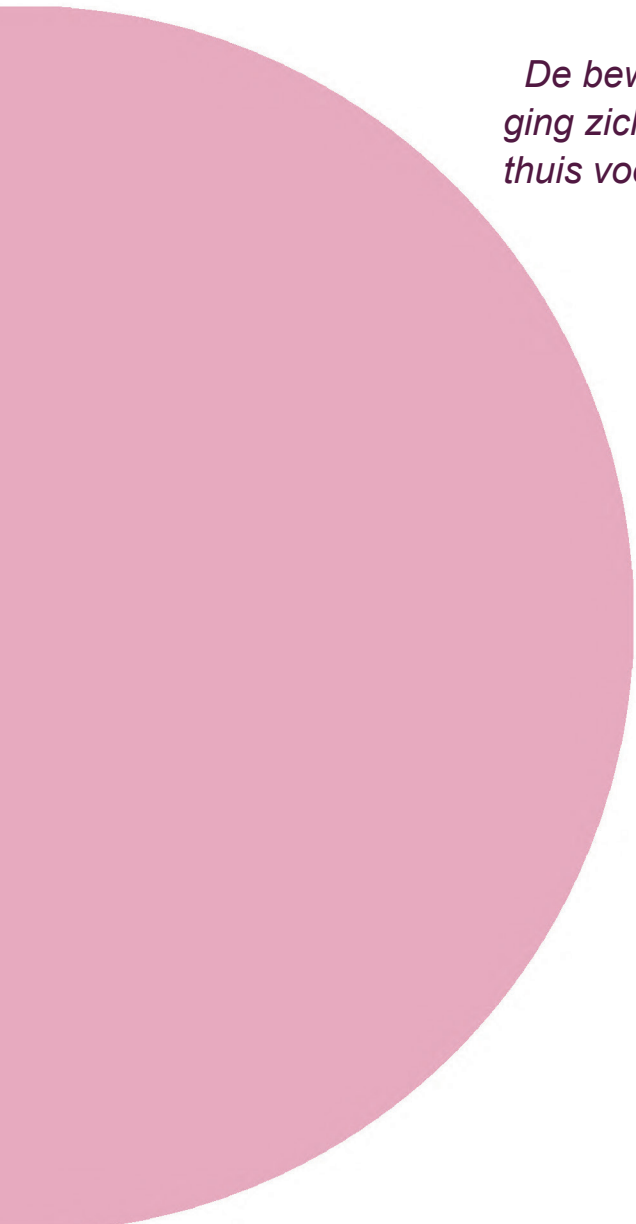
Wat is voor jou het meest belangrijk in de persoonlijke verzorging?

Door hierbij stil te staan, merk je hoe belangrijk het is dat anderen weten wat voor jou prettig is en wat juist niet. De kleine dingen maken het grote verschil.

Inspirerende voorbeelden

Tijdens de wekelijkse gedragsvisie kreeg één persoon de verantwoordelijkheid voor het navragen van informatie over een bewoner. Wat heeft deze bewoner in die week meegemaakt. Wat waren belangrijke momenten? Iedere medewerker van helpende tot psycholoog mocht delen wat hem of haar was opgevallen. De dagrapportages veranderden daardoor. Eerder werd vrij algemeen gerapporteerd. Bijvoorbeeld, dat een bewoner bij een activiteit aanwezig was geweest. Nu werd opgeschreven wat een bewoner van de activiteit had gevonden.

“Wat waren belangrijke momenten?”

*De bewoner
ging zich meer
thuis voelen*

Een nieuwe bewoner had veel moeite om te wennen in het verpleeghuis. Ze bleef denken dat ze op vakantie was en wilde steeds naar huis. De dochter vertelde aan de verzorgende dat haar moeder altijd bezig was met zorgen voor het gezin en het huis. Daarop bedachten ze dat ze mevrouw zouden laten helpen met tafeldekken en de stoep aanvegen. Hierdoor ging de bewoner zich meer thuis voelen en waren er minder momenten dat ze naar huis wilde. De familie was opgelucht en de verzorgenden ervaarden minder strijd in de zorgverlening.

Tips voor de organisatie

Om de beste zorg voor de bewoner te kunnen geven, is niet alleen inzet van zorgverleners en familie nodig. Maar ook de organisatie heeft een belangrijke taak om te zorgen dat zorgverleners hun werk goed kunnen doen

We geven een aantal tips voor de organisatie:

- Visie: hoe persoonsgericht is de visie en het beleid dat wordt gevoerd?
- Samen een plan maken: geef ieder een de kans om mee te denken over leren en ontwikkelplannen, maak de plannen samen met zorgverleners en familie.
- Duidelijke uitleg: leg plannen duidelijk uit aan alle betrokkenen.
- Begin klein: leren en ontwikkelen in kleine stapjes kost vaak weinig tijd, maakt leren eenvoudiger en geeft medewerkers de gelegenheid om nieuwe kennis en vaardigheden op te bouwen en direct toe te passen in de praktijk.
- Praktisch aan de slag: oefen nieuwe vaardigheden gezamenlijk en gebruik eenvoudige praktische opdrachten.
- Benut bestaande overlegmomenten en neem leren en ontwikkelen op als standaard item in overleggen.
- Tijd om te leren: geef medewerkers tijd om aan vernieuwing te werken.
- Successen vieren: sta regelmatig stil bij de successen die behaald zijn. Succes geeft meer motivatie om nog meer te willen weten en te doen.

Deze folder gaat over ervaringen en resultaten van het project 'De mens zien met Demenzien'. De folder inspireert om met kleine aanpassingen een groot verschil te kunnen maken in de dag van de bewoner.